

Divisionernas årsrapporter 2019

Dnr 00254-2020

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar godkänna divisionernas årsrapporter 2019.

Sammanfattning

Division Närsjukvård, Division Länssjukvård, Division Folktandvård, Division Service och Division Länsteknik har sammanställt sina årsrapporter för 2019. I ärendet återfinns sammanfattningen från respektive årsrapport.

Ärendet

Division Närsjukvård

Under året har ett taktfast arbete pågått i hela divisionen med att göra riktningförändringar och ställa om mot hälsa och vård år 2035. Det innebär att insatser har legat i linje med att ge stöd att främja hälsa och ge en god, jämlik och samordnad vård. Divisionen har även strävat efter att driva effektiva och säkra verksamheter där patienterna blir nöjda och känner sig delaktiga. Nära vård på nya sätt är en viktig del i att svara mot framtidens behov, förutsättningar och möjligheter.

Besök till övriga vårdgivare fortsätter att öka, vilket ligger i linje med divisionens satsning på ökad kompetensväxling och förflyttning från slutenvård till öppna vårdformer. Produktionen avseende antal läkarbesök och vårdtillfällen fortsätter dock att minska. Målet för vårdgarantin uppnås ej totalt sett. Tillgängligheten inom primärvården, ”nollan” och ”treaan”, har försämrats något medan väntetiden till beslutat besök/ behandling inom den specialiserade vården har förbättrats. För att uppnå en långsiktigt hållbar köfri vård arbetar divisionen exempelvis med kompetensväxling, utveckling av e-tjänster och distansöverbyggande vård.

Antalet anställda har ökat med 1,6 procent och den totala arbetade tiden har ökat med 0,9 procent. Extratiden nyttjas i allt mindre omfattning. Användningen av inhyrd sjukvårdspersonal minskar överlag och inhyrningsstoppet av grundutbildade sjuksköterskor har gett effekt. Åtgärder inom arbetsmiljöområdet börjar ge effekt och sjukfrånvaron har minskat stadigt sedan 2016. Division Närsjukvård hade under 2019 ett ekonomiskt uppdrag att vidta åtgärder som sänker kostnaderna med 139 miljoner kronor, detta för att minska underskottet till minus 108,6 mnkr. Vid årets slut uppgår divisionens underskott till 230 mnkr, vilket innebär en avvikelse med 83 mnkr från planerat målresultat. Trots avvikelsen bör det poängteras att underskottet är en förbättring med 20 mnkr jämfört med föregående år. De planerade sparåtgärderna har uppnåtts till 40 procent, motsvarande 55 mnkr. Orsaken till att målluppfyllelsen inte är 100 procentig beror främst på att verksamheterna inte klarat av att minska kostnaderna för egen och inhyrd personal. Sammantaget har divisionen en nettokostnadsutveckling på 4,0 procent.

Kostnaden per producerad DRG-poäng är ett nyckeltal som beaktar vårdtyngden och utgör därav ett bra uppföljningsmått för vårdens produktion och kostnader. Öppenvårdens andel av den totala produktionen har ökat stadigt. Under årets första nio månader har färre patienter med tyngre diagnoser vårdats i den slutna somatiska vården, och detta motsvarar en genomsnittlig ökning av vårdtyngden med 3,3 procent mot samma jämförelseperiod.

Division Länssjukvård

Divisionen har lyckats öka farten och förbättra flödet på operation. Detta i kombination med genomgångna aktuella väntelistor har bidragit till att regionen har fått ta del av pengarna som delats ut för förbättrad väntetid till åtgärder/operationer inom 90 dagar. Fortfarande behövs ytterligare åtgärder för att öka flödet på mottagningarna, där tillgängligheten ännu inte förbättrats.

Bemanningen är fortsatt en utmaning i Malmfälten. Särskilt sårbart är förlossningsverksamheten, barnsjukvården, lab, röntgen och operation vilket kan påverka sjukhusets framtida uppdrag.

I det korta och övergripande perspektivet är efterfrågan närmast oförändrad med undantag för bilddiagnostik med MR och DT undersökningar och NEP-utredningar. Som förväntat ser vi demografiskt betingade behovsökningar t.ex. för synförbättrande behandlingar för äldre och ledplastiker. En annan viktig observation är att de senaste vintrarnas långa perioder med halka ser ut att ha ökat antalet frakturer vilket tränger undan annan planerad verksamhet. Vår bedömning är att detta behöver analyseras noggrannare efter denna säsong.

Flera steg närmare målet att regionen ska bli självförsörjande på blod har tagits. Ny teknik för blodkomponentframställning i kombination med förbättrade arbetsätt och rutiner samt ökat antalet blodtapningar bidrar till detta.

Divisionen har anlitat bemanningsföretag i mindre omfattning och inhyrda timmar har minskat med 12 procent. Länssjukvårdens patientsäkerhet har förbättrats under året. Andelen vårdskador har minskat, vårdrelaterade infektioner ligger fortsatt lågt och fler patienter får riskbedömningar och läkemedelsberättelser.

Divisionens ekonomi har förbättrats kraftigt under året främst på grund av ökade intäkter för ökad tillgänglighet. Divisionen har även låg kostnadsutveckling vilket bidragit till resultatutvecklingen.

Division Folk tandvård

2019 har präglats av minskad klinisk tid i relation till de fasta resurserna. Den minskning av fram för allt legitimerad tandvårdspersonal som skett de senaste åren har fortsatt och den negativa effekten har förstärkts av den sänkta verkningsgraden hos våra kliniska resurser.

Den har sitt ursprung i den generationsväxling som nu sker i tandvården. Bland våra medarbetare är i dag fler i yngre och barnafödande ålder. Det är också betydligt fler kvinnor än män i tandvården jämfört med ett antal år sedan. Av årsrapporten framgår att det har inneburit färre timmar i det direkta patientarbetet per anställd tandläkare/tandhygienist.

Arbetet att med allt färre medarbetare kunna behandla våra viktigaste patientgrupper har varit som helhet framgångsrikt. Det är på enstaka kliniker som man haft svårt att hinna med.

En viktig åtgärd under 2019 var därför att omstrukturera våra verksamhetsområden så att fördelningen tandvårdsresurser i förhållande till patientuppdraget blev jämnare. Nu har alla våra fyra verksamhetsområden i allmäntandvård ganska likartade svårighetsgrader i sina utmaningar. Vi har också under 2019 minskat antal verksamhetsområden från fem till fyra, och analogt med det, minskat antalet chefer.

Vårt, under 2018 påbörjade, arbetssätt med direkta ”Go-and-see-besök” där staben reser ut till respektive verksamhetsområde och på plats diskuterar med den lokala ledningen har fallit väl ut. Det är nu ett omställningsarbete mot teamorienterat, flödesinriktat arbetssätt, pågående på i stort samtliga kliniker i länet. Däremot har klinikern nått olika långt i det arbetet och mycket återstår än, innan full effekt av insatserna ger avtryck i resultaten. Ett ledningsstöd har under 2019 implementerats i allmäntandvården. Ett produktions- och kapacitetsplaneringsverktyg för daglig uppföljning och planering av varje kliniks uppdrag och utförande. Detta skapar också förbättrade möjligheter för den allra högsta ledningen att jämföra och fördela resurserna i länet.

En tydlig nyckelfaktor är det lokala ledarskapet. Att i resursbrist, med de vardagsutmaningar det innebär, ändå orka hålla fokus på förändringsarbete sätter förstalinjecheferna för stora påfrestningar. Det görs varje dag fantastiska ledarinsatser men, naturligt nog, finns det stora variationer i utförandet. Den helt nödvändiga omstruktureringen av allmäntandvårdens lokaler har under 2019 fortsatt. Minskningen av antalet kliniker i Luleå från fem till tre, vilket beslutats av regionen våren 2019, har ännu inte kunnat effektueras då lämplig fastighetslösning ännu saknas. Däremot har Folktandvården påförts omställningskostnader för ett antal lokalförändringar, där syftet varit att minska kostnaderna, men resultatet har blivit ökade kostnader. Visserligen av engångskaraktär men det kan ändå innebära en hämsko i det fortsatta arbetet att reducera lokalytorna för tandvården.

Mer insatser måste göras för att öka attraktiviteten i Folktandvården Norrbotten, detta för att säkra kompetensförsörjningen framåt. Vi måste bli än bättre på att behålla befintliga medarbetare. Ett viktigt steg under 2019 var skapandet av Folktandvården Academy, vårt nya koncept för vår interna utbildning och de karriär- och utvecklingsvägar som verksamheten rymmer. Nu går vi vidare och utvecklar en ny profil för vårt rekryteringsarbete där vi

ska förbättra våra möjligheter att nå ut till presumtiva medarbetare såväl yngre som äldre.

Division Service

Omställningsarbetet inom divisionen är påbörjat. Översyn av ett antal processer pågår; fastigheter, hjälpmedel, kost och materialförsörjning. Syftet med översynen är att undersöka hur kostnadseffektiva processerna är, vilka samordningsvinster som finns och vilka kostnadssänkningar som är möjliga. Inom divisionen är kvalitets- och förbättringsarbetet viktiga pusselbitar för att bidra till väl fungerande verksamheter.

Anställningsstoppet har påverkat de flesta enheter inom divisionen, speciellt märkbart på enheter som har dagliga leveranser som kost, lokalvård, vårdnära service, hjälpmedel och materialförsörjning. Sjukfrånvaro har lösts genom omprioriteringar och lån av medarbetare mellan enheter. Konsekvenser har varit kvalitetssänkningar exempelvis har storstädning bortprioriterats till förmån för daglig städning, försenade leveranser från materiallagret och fördröjd upphandling och lägre servicegrad på hjälpmedel. I vissa fall har utvecklingsuppdrag fått prioriteras ner.

Av de 14 särskilda uppdrag divisionen fått från Regionstyrelsen och regiondirektören är fem pågående, sex avslutade och tre uppdrag har utgått. Under året har fyra digitaliseringsarbeten genomförts; städrobot, automatisering av administrativa tjänster, digital plock på materiallagret och mobil incheckning och betalning.

En riskbedömning avseende mutor, korruption och jäv är genomförd av divisionsledningen och på samtliga ledningsgrupper i verksamhetsområdena. Riskbedömningar alternativt gruppdiskussioner i ämnet är även genomförda på enheters arbetsplatsträffar.

Sjukfrånvaron har minskat och ligger nu på 4,6 procent, vilket är bättre än förra året då frånvaron låg på 5,0 procent och även lägre än regionens målvärde.

Divisionen redovisar ett positivt resultat på 3 mnkr vilket är 20 mnkr bättre än årets resultatkrav. Divisionens verksamheter har god kostnadskontroll och följsamhet till budget. Området sjukresor har däremot inte en budget i balans.

Division Länsteknik

Division Länsteknik *uppnår* alternativt *delvis uppnår* merparten av divisionsmålen i divisionens styrkort.

Divisionen redovisar för 2019 ett underskott på 4,8 mnkr gentemot budget vilket gör att Länsteknik inte uppfyller målet Ekonomi i balans. Genomförd licensrevision och förändrad licensmodell för regionens Microsoftlicenser - tillsammans med ökande MT-kostnader i form av prisjusteringar, underhållskostnader och oförutsedda reparationer - är orsakerna till ej uppfyllt mål

för divisionen.

Utrullning av Windows 10 och bemanningssituationen inom Sterilteknik gör att divisionen inte når målet med minskning av övertidsarbetet. Divisionen når inte målet med en total sjukfrånvaro på 3 procent men visar lägre andel sjukfrånvaro än regionens totala nivå. Verkställt anställningsstopp inom regionen, kompetensväxlingsarbetet och rådande konkurrenssituation på arbetsmarknaden bidrar till en något ökad personalomsättning (13 procent).

Divisionens särskilda verksamhetsuppdrag är delvis genomförda enligt plan. Orsaken till att vissa uppdrag inte är genomförda beror på externa faktorer i form av arbetsinsatsbehov från verksamheter utanför divisionen och/eller att involverade medarbetare slutat - men framförallt på att vissa uppdrag inte har prioriterats fullt ut under sista kvartalet i och med genomförd genomlysning av division Länsteknik.

Kvartal 4 2019 genomförde Division Länsteknik, på uppdrag av Regiondirektören, en genomlysning av alla verksamheter inom divisionen.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Region Norrbotten har, i den balanserade styrmodellen, ingen modell för jämställd ekonomisk budget, däremot är styrmått i de olika perspektiven könsuppdelade. Verksamheten ska bedrivas jämställt och vid analysen av verksamhetens resultat finns jämställdhetsperspektivet med och omotiverade skillnader redovisas för att kunna åtgärdas.

Bilagor:

Årsrapport 2019 Division Närsjukvård

Årsrapport 2019 Division Länssjukvård

Årsrapport 2019 Division Folktandvård

Årsrapport 2019 Division Service

Årsrapport 2019 Division Länsteknik

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomi- och planeringsdirektör